

PROTOKOLL

2024-03-14

BEREDNINGS- OCH FLÖDESGRUPP FÖR HÖJE
Å VATTENRÅD

Tid & datum: kl 13.00-16:30, torsdagen den 14 februari 2024

Plats: Bruksgatan 22 Lund, Sockerbetan plan 5

Bilagor:

- 4.1: Åtgärdslista inklusive aktuella åtgärder
- 4.3: Strategiska planen
- 5.4: LOVA pilotprojekt KMV
- 7.1: Resultat från recipientkontrollen
- 7.2: Staffanstorp ARV utsläppresultat 2023/2024
- 8.2: Förslag till arbetsplan och budget 2025 samt reviderad budget 2024
- 8.3: Förslag till utdebitering hos medlemmar 2025
- 8.4a: Servitutsavtal mellan Kannikemarken 1:1 och Trolleberg 1:1
- 8.4b: Ansvarsavtal mellan Akademihemman och Lomma kommun
- 8.6: Uppdrag till konsult och kansli

Närvarande:

Helena Björn	Lomma kommun	
Elin Fager	Staffanstorp kommun	
Jenny Ahlqvist	Svedala kommun	Via Teams
Susanne Johansson	VA SYD	
Therese Parodi	Kävlingeåns vattenråd	
Isak Nyborg	Vattenrådets kansli	
Christoffer Bonthron	Kävlingeån & Höje å vattenråd	
Karl Asp	Lund kommun	
Rebecka Nilsson	Ekologigruppen	
Ea Baden	Ekologigruppen	Anslöt 13.30
Kjell Thoresson	Staffanstorp kommun	Anslöt 13.00

Ärenden:

1. Val av justeringsperson

Protokoll från föregående möte 2023-12-05 och 2024-01-22

Dagordningen

Punkt 7.2 tas upp först och sedan punkt tas 5.2 upp.

BG/FG beslutar

- att välja Susanne Johansson till justeringsperson
- att lägga protokoll till handlingarna
- att godkänna dagordningen

2. Genomgång av viktiga ärenden på föregående styrelsemöte/AU

Förslag på recipientkontrollprogrammet godkändes samt Swedavia accepterades som medlem i Höje å vattenråd. Framtagande av ett ram-avtal för reparation & underhåll godkändes även.

3. Anmälningar

Åtgärdsprogram

2024-01-15 Trädplanteringsavtal mellan HVR och Önnerup

2024-01-16 Beslut angående anmälan om vattenverksamhet och biotopskydddispens H18

2024-01-22 LOVA beslut om avslag - Riskkartering för översvämning vid vattendrag i Skåne

2024-02-22 Beställning LONA Flödesreglering i befintliga dammar

2024-02-22 Kungörelse Mark-och miljödomstolen Tvåstegsdike Bjällerup

Recipientkontroll

2024-01-31 Transporter och flödesviktade halter 2023

2024-02-07 Månadsrapport recipientkontroll

Vattenförvaltning/övrigt

2024-02-01 Remiss - Detaljplan för del av Lilla Råby 18:38 i Lund – Granskningsförslag

2024-02-14 Samrådsyttrande - Detaljplan för Hunnerup 30 m.fl. i Lund, Lunds kommun

2024-02-14 Granskningsyttrande - Detaljplan för del av Lilla Råby 18:38 i Lund

2024-02-26 Remiss – Översiktsplan för Lunds kommun - Samrådshandlingar

Arbetsutskott

2024-01-31 Protokoll från AU

BG/FG beslutar

- att lägga anmälningarna till handlingarna

4. Flödesgruppen

4.1

Flödesgruppens åtgärdslista

Bilaga 4.1

Information och diskussion om åtgärdslistan.

BG/FG beslutar

- att godkänna fortsatt arbete enligt redovisad planering
- att lägga informationen till handlingarna

4.2

Laget runt

Lomma kommun, VA SYD eller Lunds kommun hade inget nytt att berätta.

Elin Fager från Staffanstorp kommun hade frågor om dammen H69, där ett dike leder in i dammen. Dikningsföretaget är osäkra på vem som har ansvar för rensning av diket, eftersom det sällan är vatten i diket förutom vid extrema högföden. Johan Krook på Ekologigruppen har mer information om projektet, och Elin Fager kommer att kontakta honom för ytterligare upplysningar.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

4.3 **Strategi, mål och uppföljning**

Bilaga 4.3

Under diskussionen togs den strategiska planen upp. Huvudsyftet med planen diskuterades, där det betonades att den är avsedd att användas för att bestämma prioriteringar, synliggöra visioner, mål och åtgärder under perioden och för att utvärdera vad som har uppnåtts under året. Resultaten behöver inkorporeras i årsredovisningen. Planen är även framtagen för att kunna användas som introduktion till nyanställda.

Det diskuterades även att kombinera uppföljningsfilen med "uppdrag till konsult och kansliet" för att skapa en mer sammanhängande dokumentation.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

4.4 **Bubbelbarriär**

Rebecka informerade att en praktikant från Ekologigruppen, som läser akvatisk ekologi, kommer att arbeta med bubbelbarriären. Det framkom att Länsstyrelsen har ställt krav på att det inte får placeras en barriär över hela vattendraget. Det är viktigt att entreprenörer har möjlighet att komma åt platserna för att kunna samla upp skräpet.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

4.5 **Kontrollerad översvämning**

Rebecka informerade att inget nytt arbete har gjorts efter det senaste arbetet i Häckeberga. En punkt ska föras upp till arbetsuppgifter till konsult och kansliet så det inte hamnar mellan stolarna. För att hitta lämpliga områden behövs det ökad kontakt med markägare. Christoffer Bonthron driver vidare projektet.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

5. Åtgärdsprogram

5.1 **Höje å åtgärdsprogram 2022–2024**

Rebecka informerade om nyheter i det pågående arbete inom Höje å

Gullåkra mosse

Provtagning av massor genomfördes under veckan och förfrågningsunderlag håller på att tas fram. Samråd angående kontrollprogrammet förs med länsstyrelsen i enlighet med domen från mark- och miljödomstolen. Planen är att anläggningen ska påbörjas under sensommaren.

Björnstorps bevattningsdamm

Anläggningen är färdigställd, och blev godkänd vid slutbesiktning i februari. Ett uppföljningsprogram ska utvecklas och presenteras för markägaren.

LOVA Tvåstegsdike Lilla Bjällerup

Domstolen har skickat ut en kungörelse för samråd, och intressenter har fram till den 29 mars på sig att lämna sina yttranden. Hittills har endast positiva yttranden inkommit. Planen är att anläggningen ska genomföras nästa år.

LONA Förbättrad fördröjning befintliga dammar

För högt vattenflöde för att kunna utföra åtgärder. Tillräckligt med information för att slutredovisa i maj.

Trädplantering i Lunnarp & Önnerup

Startmötet för Lunnarp hölls i mars och entreprenaden förväntas påbörjas under veckan. För Önnerup finns det för närvarande för mycket vatten för att kunna utföra entreprenaden. Diskussion fördes ifall strandskyddsdispens krävs för plantering vid våtmarker. Isak för frågan vidare till Lunds kommun.

BG/FG beslutar

- att godkänna fortsatt arbete enligt redovisad planering
- att lägga informationen till handlingarna

5.2 Återvätning faktablad

Ea Baden från Ekologigruppen presenterade ett internt faktablad om återvätning.

Ekologigruppen har intresse av att undersöka kostnaderna för klimatet vid schaktning av torv jämfört med vanlig schaktning. Under 2022 söktes interna medel för att ta fram ett faktablad om återvätning för internt bruk. Ett sidoprojekt om myrmarker och brunifiering vid återvätning i skogsmarker genomfördes, samt ett projekt där fokus låg på skog och jordbruksmark i näringsrika jordbruksområden, särskilt relevanta för Höje å. Diskussionen lyfte fram fördelar och nackdelar med både dämning och schaktning för anläggning av våtmarker. Vid schaktning ökar klimatavtrycket då bränsle går åt, samt att det är många steg mellan varje maskin. För 1 hektar jordbruksvåtmark uppgår utsläppen till cirka 30 ton CO₂ ekvivalenter, medan det är 5 ton CO₂ ekvivalenta vid användning av det miljövänliga drivmedlet HVO100, vilket har betydligt lägre utsläpp men kostar cirka 20% mer. Det föreslogs att entreprenörerna bör uppmanas att använda miljöanpassade bränslen.

När det gäller utsläpp av koldioxid visar statistik att dränerad skogsmark på torvjord i tempererat klimat har utsläpp på 11,5 ton CO₂ ekvivalenter per hektar, medan dränerad jordbruksmark på torvjord ligger på 30 ton per hektar. Vid återvätning varierar utsläppet mellan 5,2 och 6,65 ton CO₂ ekvivalenter per hektar beroende på vilken metod som används. Vid överdämning på torvjord, där vattenytan är 5 cm över marknivån, ökar metanutsläppen. För att minska utsläpp av både metan och CO₂ från torvjordar, förespråkas att vattennivån ska vara 10cm under marknivå. Överdämning kan behövas för andra nyttor som vattenrening, biologisk mångfald, översvämningssbuffert, bevattningsvolym. Även om överdämning på torvjord på jordbruksmark ökar metanutsläpp minskar det totala utsläpp jämfört med innan. När det gäller skogsmark på torvjord är överdämning inte lämpligt på grund av det höga utsläppet av metan och koldioxid.

Diskussion fördes kring vilka åtgärder som kan vara aktuellt nere i Häckeberga, då det finns en blandning av skogsmark och jordbruksmark. Det föreslogs att ta frågan vidare till Amelie Lindgren, en forskare på Göteborgs universitet som forskar på återvätning

BG/FG beslutar

- att använda Bränneröd respektive Björnstorps dammarna som exempel vid presentation på årsstämman
- att lägga informationen till handlingarna

5.3 Tilläggsbeställning för konsult till åtgärdsprogrammet 2022–2024

Isak berättade att ekologigruppens endast har ca 900 upphandlade arbetstimmar kvar för 2024. Kansliet föreslår att göra en tilläggsbeställning på upp till 2000 timmar.

BG/FG beslutar

- att föreslå styrelsen att göra en tilläggsbeställning till Ekologigruppen på upp till 2000 extra timmar
- att lägga informationen till handlingarna

5.4 LOVA pilotprojekt KMV markavvattning Bilaga 5.4

Vattenrådet har fått beviljat bidrag från länsstyrelsen och Isak berättade att arbetet fortgår.

BG/FG beslutar

- Att föreslå styrelsen att godkänna LOVA-ansökan samt föreslagen medfinansiering
- att lägga informationen till handlingarna

5.5 LOVA & LONA vattenvårdande åtgärder i Höje å 2024-2025

Vattenrådet har fått beviljat bidrag från länsstyrelsen och Isak berättade att arbetet fortgår.

BG/FG beslutar

- Att föreslå styrelsen att godkänna LOVA&LONA-ansökan samt föreslagen medfinansiering
- att lägga informationen till handlingarna

5.6 Sedimenttransport Höje å

På beredningsgruppsmötet 2023-10-13 presenterade DHI deras färdiga rapport om sedimenttransport i Höje å. Två alternativ föreslogs.

DHI har föreslagit att fortsatt utredning av sedimenttransport i Höje å utförs av exjobbare där en doktorand från LTH agerar som handledare. DHI erbjuder sig att ta fram förslag på mätprogram och även skriva exjobbbsbeskrivning tillsammans med LTH. Föreslår att arbetet utförs till hösten. När projektet är färdigt vill vattenrådet få del av färdig presentation.

BG/FG beslutar

- att DHI Sverige tar fram förslag på mätprogram samt en exjobbbsbeskrivning
- att tillåta exjobbare ta fram förslag på åtgärd
- att lägga informationen till handlingarna

5.7 Prästberga våtmark och solceller

Isak berättade kort gällande ett nytt föreslaget projekt om att anlägga en våtmark och sedan tillåta markägaren anlägga en flytande solcellspark uppe på. SLU håller redan på med likande projekt.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

5.8 Ny cirkulationsplats mellan E22 och Väg 108.

Isak lyfte information om att Trafikverket har dragit i gång entreprenad med att bygga en ny cirkulationsplats söder om Lund. Bron över Höje å kommer rivas och två nya kommer anläggas.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

6. Vattenförvaltning

6.1 Grundvattensamarbete med SSGK

Information om att Sydvästskånes grundvattenkommitté har bjudit in till utbildningsdag och workshop den 17e maj lyftes fram. Kansliet kommer att delta.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

6.2 Återrapportering till vattenmyndigheten

Kommunerna rapporterar varje år till Vattenmyndigheten om vad som gjorts för att uppfylla fastställda åtgärder enligt Åtgärdsprogrammen för vatten. Önskemål finns att framöver samordna svaret till Vattenmyndigheten i de delar som gäller för hela Höje å avrinningsområde. Då både Staffanstorp och Svedala kommun redan svarat på enkäten som avser förra året blir det aktuellt att samordna ett svar först till nästa års rapportering. Svedala och Staffanstorps kommuner kommer översända sina svar i de delar som omfattar hela avrinningsområdet till de andra kommunerna i vattenrådet.

BG/FG beslutar

- att inför nästa år diskuteras fråga ett för återrapporteringen innan årsavslut
- att lägga informationen till handlingarna

7. Recipientkontroll

7.1 Information från recipientkontrollprogrammet

Bilaga 7.1

Isak berättade kort om resultatet från senaste recipientkontrollerna.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

7.2 Staffanstorp ARV utsläppresultat

Bilaga 7.2

Kjell Thoresson, Teknisk chef från Staffanstorp presenterade de senaste utsläppresultat från vintern 2023/2024 med fokus på fosforutsläppen.

Resultaten visade att under en vanlig månad låg värdena under gränsvärdet, men högre värden observerades uppströms. Misstankar om att kor i Vesum/Gullåkra kan höja fosforvärdet fördes fram, och det noterades att fosfor bundet i sediment kan ha sköljts ut under november månad, då extrema värden uppmättes efter bräddning vid reningsverket under ett dygn. Det resulterade i en straffavgift på 150 000 kr.

Några av de orsakerna till att reningsverket bräddar inkluderar de stora mängderna tillskottsvatten vid skyfall, samt felkopplingar för dagvatten från många fastighetsägare. Mycket resurser har lagts på att undersöka uppdelningen av avloppssystemet, med många gamla avlopp från 1960-talet. Ett externt företag filmar ledningarna och kontakter markägare för åtgärder, men detta tar ofta lång tid och fördröjer processen med att lösa problemen.

Framtidsplanen innefattar att utreda och försöka fördröja inkommande spillvatten enligt ett föreläggande från länsstyrelsen. Det övervägs att bygga en tryckspilledning till Hjärup för att pumpa spillvatten till Sjölunda. En möjlig åtgärd är att konstruera ett fördröjningsmagasin på en parkeringsplats precis före reningsverket. Dessutom finns önskemål om att ansluta till en ledning till Lomma som VA SYD har tillgång till.

Det nämndes att i Svedala och Klågerup finns redan ett stort magasin för bräddning, vilket är en del av Segeåprojektet. I Höje Å vattenråd är det dock inte enligt stadgarna att bygga magasin.

Önskemål har framförts om att inkludera en graf över recipientkontrollen i årsredovisningen. Vattenrådet önskar tillgång till denna data, och Kjell Thoresson återkommer med den för att Isak kan vidarebefordra den till SGS.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

8. Administration/övrigt

8.1 Kommunikation

Under diskussionen om vattenrådets kommunikationsarbete framkom behovet av att förnya den grafiska profilen. Det diskuterades även att för att nå fler markägare behövs fler dialogmöten. Isak meddelade också att vattenrådet planerar att delta i Borgeby Lantbruksmessa.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

8.2 Arbetsplan och budget 2025 samt reviderad budget 2024 Bilaga 8.2

Isak presenterade ett förslag till arbetsplan och budget för 2025, samt en revidering av budgeten för 2024. Under diskussionen framkom behovet av kompletteringar i arbetsplanen, där det föreslogs att inkludera anläggningen av en bubbelbarriär. Dessutom betonades vikten av att jämföra dokumentet med den strategiska planen för att säkerställa överensstämmelse.

Det påtalades även att kostnaderna för reparation och underhåll kan öka, med tanke på rapporter som har inkommit om dammar som kräver åtgärd

BG/FG beslutar

- att revidera förslaget för arbetsplan och utsända till beredningsgruppen per mejl för beslut
- att tillstyrka budget 2025 samt reviderad budget 2024 och översända till styrelsen
- att lägga informationen till handlingarna

- 8.3 Förslag till utdebitering hos medlemmar 2025** **Bilaga 8.3**
Isak informerade om förslaget om utdebitering och det påpekades småfel. Isak tar och åtgärdar felen och översänder till beredningsgruppen per mejl.

BG/FG beslutar

- att revidera förslaget till utdebitering hos medlemmar 2025 och utsända till beredningsgruppen per mejl för beslut
- att lägga informationen till handlingarna

- 8.4 Servitutsavtal Kannikemarken** **Bilaga 8.4a & 8.64**
Under diskussionen togs servitutsavtalet angående våtmarken vid Kannikemarken 1:1 och Trolleberg 1:1 upp. Fels mosse togs upp som ett exempel där ansvaret för en anläggning är uppdelad mellan kommuner. För att tydliggöra och formalisera ansvarsfördelningen mellan kommunerna föreslogs att ett tredje avtal ska skapas. Detta avtal skulle visa på ett tydligt sätt hur ansvaret delas mellan kommunerna.

För att arbeta vidare med detta föreslogs att ett möte ska arrangeras mellan Lomma kommun och Staffanstorp kommun, där även vattenrådet involveras.

BG/FG beslutar

- att kansliet kallar till ett separat möte om ärendet
- att lägga informationen till handlingarna

- 8.5 Utökning av kansliet**
Christoffer Bonthron presenterade sig själv och kom senast från Tullstorpsånprojektet. Han anställs och jobbar 50 % som vattenrådssamordnare inom Höje å vattenråd och 50% inom Kävlingeån vattenråd. Denna dubbla roll kommer att möjliggöra för honom att bidra till båda vattenrådets arbete och samordna insatserna effektivt.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

- 8.6 Uppdrag till kansli och konsult** **Bilaga 8.6**
Information om uppdrag som ännu inte slutförts.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

- 8.7 Övrigt**
Inget att ta upp.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

8.8 Sammanträdestider 2024

Styrelsen		
09:00 på tisdagar	2024-04-23	Teams
Obs! Onsdag	2024-05-29	Årsstämma, Habo gård
	2024-09-17	Kristallen, Lund
	2024-11-26	Teams
Arbetsutskottet		
Obs! kl. 10-12	2024-04-09	Teams
09:00 via Teams	2024-09-03	Teams
	2024-11-12	Teams
Berednings/flödesgrupp		
08:30 på tisdagar i Lund	<u>2024-03-14</u>	Bruksgatan 22, Sockerbetan
<u>13:00 på måndagar i Lund</u>	<u>2024-06-11</u>	Bruksgatan 22, Sockerbetan
	<u>2024-08-26</u>	Bruksgatan 22, Sockerbetan
	2024-10-15	Bruksgatan 22, Sockerbetan
	<u>2024-12-09</u>	Bruksgatan 22, Sockerbetan

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

8.9 Publicering av protokoll

För att kunna lägga ut protokollet från mötet på hemsidan behöver BG/FG godkänna publiceringen.

BG/FG beslutar

- att godkänna att protokollet publiceras på hemsidan

För

HÖJE Å VATTENRÅD

Helena Björn
Ordförande FG

Isak Nyborg
Sekreterare

Elin Fager
Ordförande BG

Susanne Johansson
Justerare